

N:o 37.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen i fråga om beredande af tryggad besittningsrätt åt innehafvarne af vissa å kronans utarrenderade egendomar befintliga lägenheter; gifven Stockholms slott den 19 Mars 1888.

I underdånig skrifvelse den 12 Maj 1886 har Riksdagen anhållit, att Kongl. Maj:t ville låta utreda, om och i hvad mån de å kronans utarrenderade jordbruksegendomar bosatte lägenhetsinnehafvare, hvilka före tillämpningen af Kongl. kungörelsen den 10 November 1882 angående förändrade grunder för förvaltningen af kronans domäner uppfört och bebodde dem sjelfva tillhöriga byggnader, kunde beredas någon tids tryggad besittning af de lägenheter, de innehade, samt till Riksdagen afgifva de förslag, som af denna utredning kunde föränledas.

Efter att i anledning häraf hafva hört vederbörande, vill Kongl. Maj:t, under återopande af bilagda statsrådsprotokoll öfver finansärenden för denna dag, härmed föreslå Riksdagen att medgifva:

att då Kongl. Domänstyrelsen vid pröfning af arrendeförslag å kronoegendom, som blifvit efter 1889 års början uppgjort, finner lägenhetsinnehafvare, som å egendomen bebor honom sjelf tillhöriga, före den 1 Januari 1883 uppförda byggnader, kunna utan men för egendomens skötsel vid lägenheten bibehållas, Domänstyrelsen må ega bland arrendevilkoren intaga sådana bestämmelser, hvarigenom lägenhetsinnehafvaren och hans hustru förbehålles att mot utgörande till arrendatorn af afgäld, som i sammanhang härmed af Domänstyrelsen varder fastställd, kvarbo å lägenheten till arrendeperiodens slut, om de så länge lefva och Domänstyrelsen ej under arrendetiden på grund af deras uppförande eller underlåtenhet att utgöra afgälden finner anledning dem

genom uppsägning från lägenheten skilja, äfvensom att Domänstyrelsen jemväl må ega att beträffande sådan lägenhet, hvilken Domänstyrelsen anser för egendomen, hvarå den finnes, medföra gagn, meddela så beskaffadt stadgande, att lägenhetens bibehållande till arrendeperiodens utgång göres oberoende af innehafvarens frånfalle eller lägenhetens öfverlåtande på annan person.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

F. v. Essen.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 Mars 1888.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre BILDT,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve
EHRENSVÄRD,
Statsråden: LOVÉN,
Friherre VON OTTER,
VON KRUSENSTJERNA,
WENNERBERG,
BERGSTRÖM,
Friherre PALMSTIERNA,
Friherre VON ESSEN,
LÖNEGREN.

Chefen för finansdepartementet Statsrådet Friherre von Essen anförde:

»I 22:dra punkten af nådiga kungörelsen den 10 November 1882, angående förändrade grunder för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner, stadgas, att arrendator ej eger att utan Domänstyrelsens medgifvande borttaga å egendomen befintliga torp eller anlägga nya, och att arrendator ej heller eger att utan Domänstyrelsens medgifvande pålägga egendomens torpare afgäld eller besvär utöfver hvad som vid egendomens uppskattning blifvit af uppskattningsnämnden bestämdt.

Den tryggade besittningsrätt och det skydd mot oskäligt hårda kontraktsvilkor, som genom dessa bestämmelser blifvit beredda, sträcker

sig endast till innehafvare af sådana torp, hvilka tillkommit i författningssenlig ordning. I underdånig skrifvelse af den 12 Maj 1886 har Riksdagen fästat uppmärksamheten derpå, att å statens utarrenderade egendomar äfven finnas lägenhetsinnehafvare, hvilka å egendomarne uppfört egna bostäder och odlat mark kring bostäderna, utan att i allmänhet kunna åberopa laglig rätt till besittningen af den mark, de bebyggt och brukat, samt att den omständighet, att dessa lägenhetsinnehafvare i god tro under en följd af år innehaft och nedlagt arbete på denna mark, innebure giltig anledning till att åt dem i någon mån bereddades skydd i deras af markens fortfarande besittning beroende ekonomiska ställning. Denna klass af torpare kunde äfven antagas vara så talrik, att omsorgen om densamma syntes böra vara en för det allmänna vigtig angelägenhet. Riksdagen hade visserligen icke förbisett, att genom legalisering för någon viss tid af dessa torpares besittning af de lägenheter, de utan laglig rätt innehade, vissa olägenheter skulle kunna uppstå, men om det ifrågasatta skyddet i besittningen, afseende allenast dem bland ifrågavarande lägenhetsinnehafvare, som före tillämpningen af nådiga kungörelsen den 10 November 1882 bebyggt sina lägenheter, icke komme att medföra ständig besittningsrätt, utan endast omfatta en jemförelsevis kortare tid, eller tiden under lägenhetsinnehafvarnes och deras hustrurs lifstid, borde berörda, småningom försvinnande olägenheter icke tilläggas allt för stor betydelse. Om tillika vid lägenhetsinnehafvarnes qvarsittande å lägenheterna alltid fästades det vilkor, att de skulle erlägga sina utskylder i rätt tid samt icke göra sig skyldiga till olaglighet och förargelseväckande uppförande, skulle derigenom beredas ett skydd för att arrendatorerne ej blefve mycket besvärade af de qvarboende lägenhetsinnehafvarne.

På grund af hvad Riksdagen sålunda anfört anhöll Riksdagen, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, om och i hvad mån de å kronans utarrenderade jordbruksegendomar bosatta lägenhetsinnehafvare, hvilka före tillämpningen af ofvanberörda nådiga kungörelse den 10 November 1882 uppfört och bebodde dem sjelfva tillhöriga byggnader, måtte kunna beredas någon tids tryggad besittning af de lägenheter, de innehade, samt till Riksdagen afgifva de förslag, som af bemälda utredning kunde föränledas.

Öfver denna Riksdagens skrifvelse har Domänstyrelsen den 30 sistlidne December afgifvit infordradt underdånigt utlåtande och dervid tillika öfverlemnat inhemtade yttranden i ämnet från Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i rikets samtliga län.»

Efter att hafva redogjort för innehållet af dessa utlåtanden, yttrade departementschefen vidare:

»Af länsstyrelserna hafva de i Södermanlands, Vermlands och Jemtlands län afstyrkt vidtagandet af åtgärder i det af Riksdagen antydda syfte, enär det ifrågasatta medgifvandet ansetts komma ej mindre att medföra åtskilliga olägenheter för arrendatorerne och skada för egendomarne genom skogsåverkan m. m. än äfven att verka nedtryckande på arrendevärderna. Länsstyrelsen i Kalmar län har visserligen ansett en lagbestämmelse i det angifna syftet hvarken lämplig eller ens behöflig, men dock medgifvit, att ömmande fall kunna förekomma, då skydd för lägenhetsinnehafvare vore påkalladt och lämpligen borde beredas. Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vesternorrlands län har allenast anmält, att någon kronan tillhörig utarrenderad jordegendom numera ej finnes inom länet. Öfriga länsstyrelser hafva deremot biträdt Riksdagens framställning och afgifvit förslag till de villkor och begränsningar, under hvilka tryggad besittningsrätt borde de ifrågavarande lägenhetsinnehafvarne medgifvas, dervid visserligen för åtskilliga län, hvarest allenast ett ringa fåtal lägenheter af omförmälda slag uppgifvits förekomma, åtgärden icke ansetts af något större behof påkallad. Inom andra län åter förekomma dylika lägenheter till ett ganska betydligt antal, sålunda inom Jönköpings län 301, inom Kronobergs län 278 och inom Malmöhus län 366, hvarjemte inom Kristianstads län ett mycket stort antal lägenheter af detta slag lär förefinnas, med afseende hvarå den föreslagua lagstiftningsåtgärden för dessa landsdelar förmenats ega icke ringa betydelse.

För egen del har Domänstyrelsen anført, att då sådana lägenheter, som afsåges i Riksdagens skrifvelse, icke blifvit i författningsenlig ordning anlagda, utan tillkommit genom indelningshafvares öfverskridande af sina rättigheter såsom boställshafvare eller med tillåtelse af arrendator i strid mot 8 kapitlet 5 § Byggningsbalken eller möjligen utan något slags medgifvande, Styrelsen hittills vid upprättande af arrendekontrakt å kronoegendom ansett sig ej böra taga någon hänsyn till de å egendomen befintliga lägenheter af ifrågavarande slag, utan endast i arrendekontraktet infört, jemte förbud mot backstugas uppförande, en allmän föreskrift, att så beskaffad byggnad, som vid arrendets början kunde å egendomen förefinnas, borde vid dåvarande innehafvarens afflyttning eller eljest vid haus frånfalle bortskaffas från egendomen. Blott i ytterst få fall, då vid arrendeuppskattning af vederbörande förrättningsmän särskildt talande skäl derfor anförts, hade Styrelsen i arrendekontraktet intagit stadganden i syfte att inskränka arrendatorns fria dispositionsrätt med afseende å lägenheter af förevarande beskaffenhet. I dessa fall hade för Styrelsen varit bestämmande, att kronans fördel icke i någon mån åsidosattes genom lägenheternas bibehållande.

Att förhållandet ofta komme att blifva annorlunda, om en tryggad besittningsrätt i den omfattning Riksdagens skrifvelse förutsatte skulle beredas lägenhetsinnehafvare, ansåge Styrelsen uppenbart och medgäfves äfven i skrifvelsen. De obehag, för hvilka en arrendator kunde blifva utsatt derigenom att å egendomen funnes bosatta personer, som han i händelse af missämja ej egde från egendomen bortskaffa, vöre, såsom några af länsstyrelserna framhållit, af mångahanda slag; och säkerligen skulle, om å en egendom förefunnes ett större antal sådana lägenhetsinnehafvare, detta verka afskräckande å spekulanter på arrendet. Då emellertid af länsstyrelsernas utlåtanden syntes, att den klass af samhällsmedlemmar, som nu afsåges, åtminstone i vissa län vore ganska talrik, kunde det vara af vigt för det allmänna att äfven med någon uppoffring i inkomster bereda till densamma hörande personer ett skydd, hvarförutan de i många fall hotades af ekonomisk undergång. Styrelsen tilläte sig likväl erinra, att då i nu gällande arrendekontrakt, med undantag af det fåtal, hvarom förut nämnts, arrendatorernes rätt att med lägenheterna förfara efter godtfinnande icke blifvit inskränkt, de stadganden till skydd för lägenhetsinnehafvarne, som af Riksdagens skrifvelse kunde blifva en följd, icke kunde tillämpas förr än i sammanhang med nya arrendekontrakts utfärdande; och som de bestämmelser i nämnda syfte, som i kontrakten komme att inflyta, måste grundas på de upplysningar och utredningar, som vid arrendeuppskattningarne meddelades, kunde hvad Riksdagen i detta ärende komme att besluta icke blifva gällande i afseende på andra egendomar än sådana, för hvilkas förnyade utarrendering arrendeuppskattning komme att ske efter tiden för offentliggörandet af Eders Kongl. Maj:ts och Riksdagens beslut. Då nu arrendeuppskattningarne vanligen skedde på våren och försommaren, så att de flesta, om icke alla, dylika uppskattningar, som borde under innevarande år förrättas, antagligen vore hållna, när beslut i ärendet kunde vara att förvänta, och då dessutom en viss tidpunkt borde bestämmas för förändringens genomförande, syntes det Styrelsen såsom ett uttryckligt förklarande vore erforderligt, att hvad i frågan komme att beslutas skulle tillämpas vid de arrendevärderingar, som komme att ega rum från och med år 1889.

Vid Riksdagens framställning i ämnet har emellertid Domänstyrelsen gjort vissa erinringar.

Af riksdagsskrifvelsen syntes framgå, att det ifrågasatta skyddet skulle komma *alla* innehafvare af sådana lägenheter, som deri äsyftades, utan undantag till godo. Af en del hos Styrelsen pröfvade förslag till egendomars utarrendering hade likväl inhemtats, att lägenheter funnits å inegorna till verkligt hinder för egendomarnes ändanåls-

enliga brukande eller ock haft sådant läge å andra delar af egendomarne, att deras bibehållande skulle utgöra hinder för egendomarnes förbättring genom nyodlingars verkställande. Då dylika lägenheter vore egendomarne till verklig skada, ansåge Styrelsen det ifrågasatta skyddet icke böra utsträckas jemväl till innehafvarne deraf, utan borde dessa i sammanhang med egendomarnes förnyade utarrendering uppsägas till afflyttning i laga ordning.

De lägenhetsinnehafvare, som enligt Riksdagens skrifvelse skulle komma i åtnjutande af den deri åsyftade förmån, vore sådana, som före tillämpningen af nådiga kungörelsen den 10 November 1882 uppfört och bebodde dem sjelfva tillhöriga byggnader. Härmed borde dock enligt Domänstyrelsens mening ej förstås, att endast de personer, som sjelfva låtit före den bestämda tiden å lägenheter af ifrågavarande slag uppföra sina byggnader, skulle blifva delaktiga af skyddet, utan syntes detta böra få anses lika mycket afsedt för dem, som genom köp eller på annat sätt blifvit egare af de utaf dem bebodda byggnader och hvilka ej kunde antagas vara i mindre grad än de ursprunglige egarne för sin existens beroende deraf att lägenheterna finge bibehållas.

Riksdagens underdåniga skrifvelse antydde, att besittningsrätten skulle utsträckas till lägenhetsinnehafvarnes lifstid. Genom intagandet af en sådan bestämmelse i arrendekontraktet om en egendom skulle föranledas den oformlighet, att då lägenhetsinnehafvares lifstid öfversteg arrendetiden, hvilket ofta nog kunde inträffa, arrendekontraktet komme att innehålla stadgande, som hade giltighet längre tid än den, för hvilken kontraktet gälde; och ehuru derigenom visserligen några olägenheter för arrendatorn icke komme att uppstå, skulle likväl vid egendomens förnyade utarrendering det missförhållande uppkomma, att Domänstyrelsen då vore bunden och icke kunde, om egendomen genom odlingar och andra förbättringar undergått den förändring, att lägenhetens borttagande vore för egendomens ändamålsenliga skötsel en nödvändighet, uppsäga lägenhetsinnehafvarne till afflyttning. Styrelsen ansåge af dessa skäl lägenhetsinnehafvarnes besittningsrätt icke böra i arrendekontrakten dem tillförsäkras för längre tid än till arrendeperiodens slut, om de så länge lefde, men Styrelsen likväl berättigas att, derest lägenhetsinnehafvarnes lifstid skulle öfverstiga arrendeperioden, då medgifva förlängd besittningsrätt, om sådant vid egendomens förnyade utarrendering utan skada för egendomen kunde ske, och bestämma vilkoren deraf.

Bland de ifrågavarande lägenheterna funnes emellertid sådana, som långt ifrån att vara egendomarne till skada tvärtom förhöjde deras värde genom den inkomst de beredde direkt arrendatorn och indirekt

kronan. Till sådana vore att hänföra industriela anläggningar, sommarbostäder, en del lägenheter, likställda med torp, och bebyggda tomter vid större jernvägsstationer m. m. I afseende å dessa slags lägenheter borde icke allenast genom kontrakten beredas innehafvarne skydd mot arrendatorn, utan ock för Domänstyrelsen vara angeläget, att lägenheterna å egendomarne bibehölles oberoende deraf, att innehafvare doge eller att eljest ombyte af innehafvare egde rum. Att meddela särskilda stadganden om dylika lägenheter syntes Styrelsen ej vara lämpligt eller behöfligt, utan vore det enligt Styrelsens mening tillfyllest, att Styrelsen bemyndigades att i arrendekontrakten bereda innehafvare af lägenheterna sådan besittningsrätt under arrendetiden, att de blefve oförhindrade att dem till annan öfverlåta.

Till förekommande deraf att arrendatorerne ej måtte varda för mycket besvärade af de på egendomarne qvarboende lägenhetsinnehafvarne hade i Riksdagens skrifvelse antydts, att vid dessas qvarsittande alltid skulle fästas det vilkor, att de skulle erlægga sina utskylder i rätt tid samt icke göra sig skyldiga till olaglighet och förargelseväckande uppförande. Flere af länsstyrelserna hade härförutom föreslagit ytterligare vilkor för qvarsittandet, såsom att lägenhetsinnehafvare icke finge göra sig saker till oloflig jagt, skogsåverkan eller annan olaglighet, icke hysa främmande personer, icke anlägga eldfarlig inrättning i närheten af hemmanets åbyggnader, icke göra sig förfallen till ansvar för nesligt brott eller för mot arrendatorn föröfvad förbrytelse, ej företaga något, som strede mot allmän ordning, m. m. Äfven Domänstyrelsen funne dessa vilkor i allmänhet vara sådana, att öfverträdelse deraf borde utgöra giltig anledning till innehafvarnes skiljande från lägenheterna, men ansåge tillika, att vilkorens bestämmande borde helt och hållet öfverlemnas åt Styrelsen.

Styrelsen kunde nemligen icke finna lämpligt, att genom mer eller mindre detaljeradt tillägg till nådiga kungörelsen den 10 November 1882 eller eljest genom allmän författning vilkoren bestämdes för lägenhetsinnehafvarnes qvarboende, enär dels lägenheternas tillvaro grundade sig å en olaglighet och sådan icke borde genom allmän författning erhålla ens sken af laglighet, dels besittningsrätten i allmänhet vore afsedd att endast blifva öfvergående och icke för en längre framtid bestående. Enligt Styrelsens förmenande vore det ej ens lämpligt, att vilkoren för besittningsrättens åtnjutande af Riksdagen eller Eders Kongl. Maj:t fastställdes för att tjena Styrelsen till efterrättelse. Skulle så blifva förhållandet, blefve följdén, att frågan om en lägenhetsinnehafvares skiljande från lägenheten skulle i de flesta fall blifva beroende på domstols pröfning med åtföljande tidsutdrägt och

kostnader såväl för kronan som arrendatorn och lägenhetsinnehafvaren. Nödvändigt blefve ock i sådant fall, att särskilda kontrakt om besittningsrätten med lägenhetsinnehafvarne af Domänstyrelsen eller annan myndighet upprättades, en åtgärd, som enligt Styrelsens uppfattning dels vore obehöflig och dels skulle föranleda till ett högst betydligt ökad arbete. Nu ifrågavarande vilkor vore dessutom afsedda att tjena till skydd för arrendatorn mot lägenhetsinnehafvarne, men detta skydd kunde beredas honom tillfyllest derigenom att Styrelsen förbehölles rätt att, när till Styrelsens kännedom genom anmälan från arrendatorn eller annan kommit, att lägenhetsinnehafvare gjort sig saker till lagbrott eller förseelser af sådan beskaffenhet, att Styrelsen funne honom icke längre böra få å egendomen qvarbo, derifrån låta uppsäga honom till afflyttning, dock mot åtnjutande af i lag stadgad fardag, på det rådrum måtte lemnas innehafvaren att bortflytta sina byggnader.

De vilkor, som deremot oundvikligen påkallades af Riksdagens skrifvelse, vore sådana, som beredde skydd för lägenhetsinnehafvaren mot arrendatorns magtmissbruk, och i sådant afseende ansåge Domänstyrelsen till förekommande af tvistigheter såväl mellan kronan och arrendatorn som mellan denne och lägenhetsinnehafvaren vara nödigt, att i arrendekontrakten lägenhetsinnehafvare förbehölles att under arrendetiden hafva dem tillhöriga byggnader å egendomen qvarstående och begagna de egoområden, som de vid arrendeperiodens ingående innehade, mot utgörande till arrendatorn af den afgäld eller de dagsverken, som Domänstyrelsen i kontraktet bestämde, med rätt för Styrelsen att, när anledning dertill kunde förekomma, låta till afflyttning uppsäga lägenhetsinnehafvare, utan att arrendatorn i sådant fall eller i händelse någon af lägenhetsinnehafvarne skulle brista i utgörande af sina utskylder eller onera till arrendatorn eller om någon af innehafvarne skulle bortflytta utan förut skedd uppsägning å Styrelsens sida egde att för den minskning i inkomst, som deraf blefve en följd, erhålla afkortning i arrendet eller annan ersättning af kronan. Med sådana stadganden borde å ena sidan lägenhetsinnehafvaren komma i tillräckligt oberoende af arrendatorn och å andra sidan arrendatorn icke äfventyra att nödgas på egorna hafva personer, som beginge olagligheter eller förde ett förargelseväckande lefnadssätt eller störde grannsämjan i större grad.

Gifvet vore, att till ledning för de kontraktsbestämmelser, som af Domänstyrelsen skulle komma att meddelas, vid arrendeuppskattningarne å arrendelediga kronoegendomar noggranna upplysningar måste förskaffas och meddelas om lägenheternas tillkomst m. m., men hvad dervid skulle iakttagas borde icke, enligt Domänstyrelsens förmenande,

utgöra föremål för Eders Kongl. Maj:ts eller Riksdagens bestämmande, utan borde på Domänstyrelsen ankomma att meddela till efterrättelse de föreskrifter, som kunde vara erforderliga.

Att en åtgärd, hvarigenom åt sådana lägenhetsinnehafvare å kronans utarrenderade egendomar, hvilka icke för sitt innehaf kunna åberopa någon laglig grund, komme att beredas tryggad besittning till deras lägenheter, måste ej mindre för vederbörande arrendatorer än äfven för kronan medföra åtskilliga olägenheter är redan i Riksdagens skrifvelse i ämnet framhållet och har af flertalet bland de hörda myndigheterna blifvit ytterligare betouadt. Gent emot denna omständighet, hvilken för öfrigt ligger i sakens natur, står dock å andra sidan det sakförhållande, att, enligt hvad af åtskillige bland Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande blifvit upplyst, de ifrågasatta lägenhetsinnehafvarne inom vissa landsdelar utgöra en ganska talrik samhällsklass, hvars hela ekonomiska tillvaro är beroende af den fortfarande besittningen af lägenheter, som i de flesta fall åtkommits och innehafvas under en af bristande författningskunskap alstrad föreställning om besittningens laglighet. Afgörandet om det ifrågasatta medgifvandet må kunna lemnas synes mig derföre bero af en pröfning, huruvida de omförmälda olägenheterna äro af den betydighet, att staten derigenom må finna sig förhindrad att till lägenhetsinnehafvarne taga den hänsyn, hvartill han såsom jordegare under andra förhållanden bort känna sig af billighetsskäl manad. Af den i ärendet verkställda utredning torde Eders Kongl. Maj:t finna ådagalagdt, att en ovilkorligt lemnad försäkran om tryggad besittningsrätt för samtliga hithörande lägenhetsinnehafvare skulle på arrendeförhållandena i de orter, der sådana lägenheter förekomma i större myckenhet, utöfva en alltför menlig inverkan för att en sådan försäkran bör kunna ifrågakomma. Om deremot, på sätt Domänstyrelsen föreslagit, åt denna styrelse uppdroges att pröfva och afgöra, i hvilka fall tryggad besittningsrätt må utan allt för stort men för egendomens skötsel kunna lägenhetsinnehafvare beredas, och denna besittningsrätt tillika ej göres fastare, än att lägenhetsinnehafvare, som genom sitt uppförande visar sig icke motsvara det tillmötesgående, som från statens sida blifvit mot honom ådagalagdt, må kunna från lägenheten uppsägas, synas mig de med åtgärden förenade olägenheter varda inskränkta inom ett så begränsadt mått, att desamma icke böra tillmätas afgörande betydelse.

Då jag alltså finner mig böra tillstyrka, att tryggad besittningsrätt må inom de af Domänstyrelsen angifna gränser de ifrågavarande lägenhetsinnehafvarne beredas, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t ville, i enlighet med hvad Domänstyrelsen hemställt, i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva,

att då Domänstyrelsen vid pröfning af arrendeförslag å kronoegendom, som blifvit efter 1889 års början uppgjort, finner lägenhetsinnehafvare, som å egendomen bebor honom sjelf tillhöriga, före den 1 Januari 1883 uppförda byggnader, kunna utan men för egendomens skötsel vid lägenheten bibehållas, Domänstyrelsen må ega bland arrendevilkoren intaga sådana bestämmelser, hvarigenom lägenhetsinnehafvaren och hans hustru förbehålles att mot utgörande till arrendatorn af afgäld, som i sammanhang härmed af Domänstyrelsen varder fastställd, kvarbo å lägenheten till arrendeperiodens slut, om de så länge lefva och Domänstyrelsen ej under arrendetiden på grund af deras uppförande eller underlåtenhet att utgöra afgälden finner anledning dem genom uppsägning från lägenheten skilja, äfvensom att Domänstyrelsen jemväl må ega att beträffande sådan lägenhet, hvilken Domänstyrelsen anser för egendomen, hvarå den finnes, medföra gagn, meddela så beskaffadt stadgande, att lägenhetens bibehållande till arrendeperiodens utgång göres oberoende af innehafvarens frånfälle eller lägenhetens öfverlåtande på annan person.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Hjalmar Rettig.